

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.493/2019/5.

Az I. rendű felperes:

I.rendű felperes neve(címe)

Az I. rendű felperes meghatalmazott képviselője:

dr. Ütő-Siklódi Zoltánügyvéd

A II. rendű felperes

II.rendű felperes neve(címe)

A II. rendű felperes meghatalmazott képviselője:

dr. Ütő-Siklódi Zoltánügyvéd

Az alperes:

alperes neve(címe)

Az alperes meghatalmazott képviselője:

Dr. Nagy István Péter Ügyvédi Iroda

A per tárgya:

Szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék 14.P.20.351/2017/5.

A fellebbezést benyújtó fél:

Alperes

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A keresetet elutasítja.

Az alperes elsőfokú perköltség és eljárási illeték fizetésére kötelezését mellőzi, és kötelezi az I. és a II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 74 100 (hetvennégyezer-száz) Ft első- és másodfokú perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 36 000 (harminchatezer) Ft eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

- [1] A peres felek 2008. július 11-én jelzálogjoggal biztosított CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással.
- [2] A kölcsönszerződés - alperes által általános szerződési feltételként meghatározott - III.8. pontja szerint: „Az Adósok kijelentik, hogy a Hitelezőnél/Zálogjogosultnál vezetett számlák, a Hitelező/Zálogjogosult bizonylatai, nyilvántartásai és üzleti könyvei alapján készített ténytanúsítványt elfogadják a jelen szerződés szerinti kölcsön(ök) folyósításának időpontja, a

folyósított kölcsön(ök) összege, valamint a jelen közjegyzői okirat szerinti ügyletek alapján keletkezett, valamint fennálló kölcsön, járulék és egyéb tartozás mindenkori összege közokirati tanúsításokért.

Alávetik magukat annak, hogy az e jogügyletekből keletkezett, valamint a fennálló tartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetére is, a Hitelező/Zálogjogosult felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.”

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperesek keresetükben a kölcsönszerződés III.8. pontjába foglalt általános szerződési feltétel érvénytelenségének a megállapítását kérték. Keresetük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209/A. § (2) bekezdését, valamint a 18/1999. Korm. rendelet (a továbbiakban: Krm.) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontját jelölték meg. Jogi érvelésük szerint a támadott szerződési kikötés tisztességtelen, mivel az ő hátrányukra fordítja meg a bizonyítási terhet, tekintve hogy az alperes a saját nyilvántartásai alapján meghatározott összegű követeléséről közjegyzői okiratot állíthat ki, annak alapján végrehajtást kezdeményezhet ellenük, és ez esetben nekik kell bizonyítaniuk az alperessel, mint végrehajtást kérővel szemben indított perben, hogy a követelés érvényesen nem jött létre, illetve, hogy az részben, vagy egészben megszűnt, míg e kikötés nélkül az alperest terhelne követelése pontos összegének a bizonyítása.
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a per tárgyát képező szerződési feltétel nem vonja el a felpereseknek azt a jogát, hogy vitassák a banki számadás helyességét.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés III.8. pontjának a kereset tárgyát képező rendelkezése érvénytelen, s kötelezte az alperest a felperesek perköltségének, valamint a feljegyzett eljárási illetéknek a megfizetésére.
- [6] Határozatának indokolása szerint főszabály szerint a szerződésszegés tényét az ezt állító félnek kell bizonyítania, ezért ha az alperes azt állítja, hogy a felperesek a szerződés szerinti fizetési kötelezettségüknek nem, vagy nem a szerződésben foglaltak szerint tettek eleget, azt neki kell bizonyítania. A perbeli szerződési kikötés következtében azonban az alperes által egyoldalúan közölt adatok alapján kiállított közjegyzői okirattal szemben már a felpereseket terheli a bizonyítás. Mindezek alapján egyetértett a felperesekkel abban, hogy a perbeli kikötés a felperesek terhére megfordítja a bizonyítási terhet, emellett az alperest jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e, ezért a kikötést tisztességtelennek ítélte.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [7] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte, megismételve az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezésében kifejtett érveit.
- [8] A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítéletábra döntésének indokai

- [9] Az ítéletábra a fellebbezési eljárás lefolytatását felfüggesztette az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt - a 93/13 EKG Irányelvnek a jelen per tárgyát képező általános szerződési feltétellel lényegében megegyező tartalmú szerződési kikötés tisztességtelensége megítélésével kapcsolatos értelmezése tárgyában - C-34/18 szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, majd az EUB ítéletének meghozatalát követően elrendelte az eljárás folytatását.

- [10] A folytatódó eljárásban a felperesek nyilatkozatot nem tettek, míg az alperes az EUB ítéletének ismeretében is fenntartotta a fellebbezését, előadta továbbá, hogy a felperesek tartozásukat időközben rendezték, így az ellenük indult végrehajtási eljárás megszüntetésre került.
- [11] A fellebbezés alapos.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően hozott határozatában az EUB - értelmezve a 93/13 EGK Irányelv Melléklete 1. pontjának m) és q) alpontját - a nemzeti bíróság hatáskörébe utalta annak eldöntését, hogy a támadott szerződési kikötés az Irányelv e pontjaiban megjelölt szerződési kikötések körébe tartozik-e.
- [13] A Kúria több eseti döntésben - köztük az EBH2018. G.1. szám alatt közzétett elvi határozatában - megállapította, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem, így az ilyen szerződéses rendelkezés nem minősül a Krm. 1. § (1) bekezdése j) pontja szerinti tisztességtelen kikötésnek.
- [14] A Krm. 1. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül az a szerződési feltétel, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja. A perbeli szerződési feltétel azonban ilyen tartalmú egyoldalú jogosultságot nem biztosít az alperesnek, a felperesek álláspontjától eltérően a III.8. pontnak az a rendelkezése, amely szerint a felperesek a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozásuk összegével kapcsolatban az alperes nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, nem jelenti azt, hogy valamely szerződési feltételt az alperes egyoldalúan értelmezhetne.
- [15] Téves a felpereseknek az az álláspontja is, hogy a szerződés III.8. pontja a Krm. 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tisztességtelen feltételnek minősülne, azaz kizárólagosan az alperest jogosítaná fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A vitatott szerződési rendelkezés ugyanis nem zárja el a felpereseket attól, hogy vitassák az alperes nyilvántartásaiban kimutatott tartozásuk összegét, illetve az alperes elszámolásának a helyességét. Egyrészt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 206. § (1) bekezdése előírta a pénzügyi számára, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek, amely kimutatással szemben a fogyasztó a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében kifogással élhetett. Másrészt nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződésből eredő jogvitájukban - ideértve a pénzügyi elszámolásának a helyességét és a szerződés esetleges felmondásának jogszerűségét is - a bíróság döntését kérjék.
- [16] Mindezekre tekintettel az ítéletábra - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - a felperesek által megjelölt okok egyike alapján sem találta megállapíthatónak a perbeli általános szerződési feltétel tisztességtelenségét, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.
- [17] A pereszes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes első- és másodfokú eljárással kapcsolatos - ügyvédi munkadíjból és a megfizetett fellebbezési illetékből álló - perkieltségének a viselésére azzal, hogy az alperes jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíj összegét - négy-négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.
- [18] Ugyancsak pereszesességre figyelemmel kötelezte a felpereseket az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt kereseti illeték megfizetésére az illetékekről szóló XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2020. január 28.

Dr. Szeghő Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bálint Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
táblabíró